

N A Š D O M

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred **eno kruno** za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Tretji slovenski katoliški shod.

Kdor služi sveto naši domovini,
pod križem z nami bratsko se zedini!
Iv. Baloh.

Sveto služiti naši domovini, delati za vsestransko povzdigo našega slovenskega ljudstva, in sicer po dogovorjenem, enotnem načinu, ta želja nas je gnala iz vseh slovenskih pokrajin na katoliški shod v središče Slovenije v našo belo Ljubljano. In navdušenja nam je vskipelo srce, ko smo videli, da je ta želja prignala na katoliški shod na tisoče in tisoče ljudi, ki so nam zagotavljali, da še niso vsi, ampak da imajo doma še zopet na tisoče somišljenikov, ki niso mogli na shod. Nismo torej sami, ampak ogromna večina slovenskega ljudstva je v našem narodnem in katoliškem taboru. Tem z večjim zanosom hočemo sedaj iti v boj za naša načela, od katerih smo prepričani, da bodo osrečila slovensko ljudstvo. Na delo kliče vse nas očetnjava!

V naslednjem podajemo le kratek opis, kaj se je vršilo na III. slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani. Trajal je tri dni, dne 26., 27. in 28. avgusta. Opozorjamo bralna in izobraževalna društva, da kmalu izide knjižica, kjer bodo priobčeni vsi govori in sklepi tega shoda. Naj knjižničarji ne zamude, si knjižice naročiti, v kateri

bodo potem našli mnogo gradiva za govornike in vsa koristna navodila za svoje delovanje.

V soboto zvečer so priredili slovenski kat. dijaki sprejemni večer gostom, ki so že v soboto došli. Med petjem in godbo so nastopali različni govorniki, Slovenci, Hrvati in Čehi, ter so z navdušenimi besedami vnmali navzoče za svetinje vsakega poštenega naroda: narodnost in vero. Posebno veselje so nam priredili Čehi, ko so zapeli „Velegrajsko himno“.

V nedeljo po sv. maši, katero je služil mil. knez nadškof goriški, se je začelo na vrtu „Alojzijejšča“ veliko zborovanje, katerega so se udeležili trije škofje: milostlj. nadškof goriški, mil. knezoškofa lavantinski in ljubljanski. Navzočega je bilo na tisoče in tisoče občinstva. Prvi je govoril državni in deželni poslanec ter vodja Slov. ljudske stranke na Kranjskem dr. Šusteršič o „Veri v politiki“; drugi je govoril naš štajerski državni poslanec dr. Korošec o „Kmečkem vprašanju“, tretji deželni poslanec kranjski dr. Krek o „Katolicizmu in socijalnem vprašanju“. Po zborovanju so spremljali na tisoče broječi zborovalci svoje vladike v škofijsko palačo, ker se je zunaj na ulici nabralo nekaj nahujskanih barab in paglavcev, ki

so hoteli z zvižganjem dati duška svoji jezi nad tako krasno in veličastno uspelim zborovanjem.

V ponedeljek in v torek so se vršila posvetovanja v odsekih ter tri slavnostna zborovanja, na katerih so nastopali najboljši slovenski govorniki ter razpravljali o različnih, dandanes perečih vprašanjih. Iz vseh posvetovanj in slavnostnih govorov povzeti hočemo samo vsebino in sicer samo toliko, kolikor se tiče naše mladinske organizacije, našega društvenega življenja in kmečkega vprašanja.

Glede organizacije se je sklenilo v organizacijskem odseku, da se naj vsi katoliško misleči Slovenci združijo v veliko stranko, ki naj obsega vse sloje in vse pokrajine slovenskega ljudstva. Ta stranka naj stoji na najširši demokratični podlagi tako, da volijo njeno vodstvo zaupniki vseh stanov. Izvrševalni odbori naj bodo po vseh slovenskih pokrajinah. Ti odbori delajo samostojno, samo o stvareh, ki so važna za ves slovenski narod, naj se posvetuje osredni odbor, ki ga tvorijo odposlanci pokrajinskih odborov. Ta velika polit. organizacija se naslanja na politična društva, ki se naj osnujejo v vsakem okraju. Politična društva pa naj skrbijo, da bode ljudstvo vedno podučeno o vsem političnem

Zvonček utopljenec.

Poljski spisal Kaz. Przerwa-Tetmajer, poslovenil Fr. Virant.

Bila je vas nad reko, ki se je na enem mestu razlivala v široko, motno, čisto nepremično vodno globino. Na desnem bregu te globine je bil pust, obsežen prod, potem so se videli položni goli hribje, potem gozdovi in gore; na levem so rasli redki brinovni grmi, tanke jelke in mecesni, in višje se je tamnil gozd. Na tej strani, ravno na robu nad vodo, je stala pobeljena zidana kapelica, pokrita s stožasto špičasto streho iz rjastega pleha, vrhu katerega je stal čra, zarjavel železen križ.

Vhod v kapelico je bil nizek, zgoraj zaokrožen; znotraj je stala na kameniti razbiti postavi ozka lesena klopica. Zgoraj, na poprečnem tramu, je visel zvonček, od katerega je vrv padala tako, da je bilo mogoče zvoniti sede.

Nihče ni pomnil kedaj; neke zimske noči, ko so se veselo peljali čez to zamrznjeno vodno globino, se je udrlo in izginili so pod ledom ljudje in konji. To se je zgodilo zelo davno. V spominu na ta žalosten dogodek je postavil nekdo kapelico in vsak večer je zvonilo v njej k molitvi za duše

umrlih brez zadnje popolnice. Zvonček so imenovali zvonček utopljenec.

Vedno je bil v vasi berač, ki je za gotovo določeno plačilo hodil zvonit nad reko. Zgodilo se je, da se je po smrti enega takih zvonikarjev oglasil za to službo fant, ki so ga splošno imenovali „ubogega Gregorja“.

Ta ubogi Gregor je bil sin bogatega kmeta, toda ko so umrli starši, ga je starejši brat oropal očevine, ga pregnal z doma, povrhu mu je pa še izneveril izbranega dekleta in se sam z njo oženil. Tako je ostal Gregor na širokem svetu brez strehe nad glavo, nikogar na strani, z zlobo in okrutno zavistjo v srcu.

Potepal se je, blodil okoli, delal kot dninar, toda nesreča ga je pregnala, da je tako shujšal in ubožal, da so ga imenovali ubogega Gregorja. Bratu je prisegel maščevanje na večne čase, na življenje in smrt.

Ko je postal zvonikar, si je Gregor najel izbico pri grobokopu na konci vasi in od tam, po končani dnini, šel o mraku, ko je v cerkvi odzvonilo angeljevo češčenje, zvonit za duše utopljenec.

Nekoč, ko se je vračal domov, mu je prihitela naproti grobokopka in vpila od

daleč: „Nesreča vas je zadela, brat vam je utonil!“

Gregor je obstal: „Brat?“ je vprašal, kakor bi ne mogel verjeti.

Grobokopka je pa pripovedovala: „Če vam rečem, brat. Peljal je les iz gozda, ravno pod kapelico se je utrgala zemlja in voz je padel v vodo. Gozdar je videl to, toda predno je mogel prihiteti na pomoč, se je že končalo. Ljudje so izkušali vsaj truplo vloviti, pa tudi to je bilo zastonj.“

Gregor je poslušal kakor odrevenel. Ni rekel nič in šel v svojo izbico.

„Pozvonite danes tudi brata, Gregor“, se je oglasila z vzdihom grobokopka, toda Gregor ji ni ničesar odgovoril. Odšel je v izbico, zaprl za seboj vrata in se vsedel na ležišče, na katerem je spal.

Nekaj časa je sedel tako, popolnoma nesvesten in misli so se mu medle, ni vedel, ali žalosti? Končno je pa pljunil in rekel polglasno: „Prav mu je!“

Čez trenutek je ponovil glasneje: „Prav mu je! Krivičnik!“

Veliki cerkveni zvon je začel zvoniti angeljevo češčenje. Gregor je oprl brado na roke in poslušal. Ni pokleknil, kakor po navadi, ni molil — samo poslušal je. Zvonilo je, tako se je zdelo Gregorju, tu-

življenju. Organizacija ljudstva naj bude naša najvažnejša naloga!

Posebno potrebna je organizacija na gospodarskem polju. Snujejo naj se posojilnice in zadruge, ki pospešujejo denarni promet, prodajo in nakupovanje. Vse naj bodo združene v veliki zvezi, da lahko enotno in krepkeje zastopajo naše gospodarske koristi. Gospodarska organizacija naj posebno obrača svojo pozornost na one kraje, iz katerih se največ ljudi izseljuje. Naj bi se ustanovila posredovalnica za posle, katerih povsod primanjkuje.

Organizira se naj čitanje časopisov po stanovskih in mladeniških društvih.

Na društvenem življenju sloni ves narodni razvoj našega naroda. Zato se je sklenila resolucija, da je nujno potrebno snovanje in organizacija izobraževalnih društev in mladeniških zvez, ki naj skrbijo za poljudni pouk v vseh strokah javnega življenja in naj se zlasti izirajo na gospodarske potrebe. Poleg tega naj gojijo glasbo, petje in predstave, da se izobražuje čut ljudstva. Vsako društvo imej svojo knjižnico. Vsa društva naj bodo zvezana v „Slov. kršč. socialni zvezi“, ki naj skrbi za govornike, za skupne prireditve, za poučno in zabavno slovstvo, ter nadzoruje društva, da ostanejo delavna. Društva naj skrbijo, da se goji slovanski, posebno pa jugoslovanski čut.

„Slov. dijaška zveza“, ki je imela na dne 25. m. m. na predvečer svoj shod, je pokazala, da je bilo njeno delovanje za izobrazbo ljudstva zelo živahno. V tek 10 mesecev je priredila 41. predavanj in en socialen tečaj.

Važne polit. stvari se naj obdelavajo v predavanjih. — V društvu se naj ne sili ude, da bi prebirali vse polit. liste, ki prinašajo navadno ene in iste stvari. Tako čitanje se ogabi in se izgubi s tem mnogo časa. Čitajmo en polit. list, a tega z razumom in

robneje, kakor običajno. Končno je prenehalo zvoniti. Sedaj je bil čas iti h kapelici.

Toda Gregor ni vstal z ležišča, ampak je z brado v rokah sedel in gledal v tla. Tako je minulo precej časa, nazadnje je zamrmral Gregor skozi zobe: „Njega je zadela nesreča! Krivičnik je poginil! Danes bi bilo tudi za njegovo dušo...“

Pljunil je, se vrgel na ležišče in obrnivši obraz k steni, hotel spati. Toda ni mogel. Zopet se je vsedel kakor preje in gledal v tla.

Bil je deževen jesenski dan. Veter je šumel otožno in žvižgal, droben dež je trkal enakomerno in žalostno na šipe.

Temnilo se je vedno bolj.

„Ne pojdem!“ je rekel pri sebi Gregor. Izkušal je zopet zaspati in zopet ni mogel ležati. Nekaj ga je dvigalo s slame. Nazadnje tudi sedeti ni mogel. Nekak nemir ga je obhajal vedno bolj in bolj; vzdignil se je in stopil k oknu. Na polju je bilo čisto temno.

Toda tudi tu ni mogel dolgo strpeti. Zdelo se mu je, da ga je nekaj obvladalo. Stopil je pred izbo — razločno ga je začelo nekaj pehati naprej, pred seboj.

Stopil je na stezo, po kateri se je šlo h kapelici, čez pašnike.

Obstal je in rekel: „Ne pojdem!“ in zopet je šel dalje.

Nekaj ga je pehalo naprej. Za pašnikom so se zamajali v mraku redko rastoči brinovi grmi, tanke jelke in mecesni. Že se je slišalo šumenje reke.

zanimanjem. Ustanovijo naj se bralni krožki.

O kmečkem vprašanju je posebno obširno govoril naš štajerski državni posl. g. dr. Korošec. Omenjal je žalostno stanje kmečkega stanu, ki je nastalo vsled pomanjkanja poslov, vsled prevelikih dolgov, vsled izseljevanja itd. Mnogo je tega kriva vlada, ki se do sedaj ni brigala za kmeta, ampak je le podpirala veleobrt in veletrgovino, nekaj smo pa krivi tudi kmetje sami, ker se premalo brigamo za politiko, za nadaljno izobrazbo in ker smo needini. Le samoizobrazba in krepka organizacija v združništvu nas more rešiti nadaljnega nazadovanja. Če bo kmečki stan združen in složen, uplival bo lahko na postavodajstvo, da se tudi na njega ozira, da tudi njega podpira.

V socialnem odseku se je sklenilo, naj se v povzdigo kmetijstva prirejajo kmetijski tečaji, v katerih se poljudno in temeljito predava o vseh panogah kmetijstva. Za vzgled naj se napravijo uzorni kmečki domovi. Podučuje se naj tudi kmečko kajigovodstvo.

Posebno zanimivo je razpravljal v socialnem odseku o kmečkih težnjah krajski kmet Janez Sadnik. Omenjal je nesrečno loysko postavo in izseljevanje. Priporočal je postavno določitev obrestne mere.

Mladina je igrala častno ulogo na katoliškem shodu. Nji se je poveril prvi pozdravni večer v soboto, ona je imela tudi zaključiti shod s slavnostnim sestankom v terek zvečer. Katoliški moške so s tem dejanski pokazali, da jim važnost mladine ni samo na jeziku, ampak tudi v srcu.

Shod se je veličastno začel, veličastno razvijal in veličastno končal. Misli, ki so se izrekle na tem shodu, naj postanejo tudi kmalu dejanje!

Nebo se je nekoliko razjasnilo in na njem se je pokazal mesec, okrogel, meglen, svinčen.

Gregor ni vedel, kaj se z njim godi. V srcu je čutil okrutno, strastno besnost proti rajnemu bratu in istočasno neko silo, ki ga je gnala h kapelici.

V tem se je stresel in obstal... Zdelo se mu je, da sliši razvema šumenja vode in vetra nekak glas, nekak zvok. Prestrašil se je in se hotel vrniti, toda ona čudna moč, ki ga je obvladala, ga je pehala naprej.

Medtem je postal zvok vedno razločnejši — bil je zvonček. — Gregorju so se zježili lasje na glavi; med brinovimi grmi se je zasvetila v mesečnem svitu mrtvaško bela kapelica nad globino. Mrzel pot mu je stopil na čelo, v prsih mu je pa zastala sapa; v kapelici je bil nekdo in zvonil. Obstal je in se še enkrat hotel vrniti, toda neka silna in strašna radovednost ga je prisilila, da je šel dalje. Že je bil pri vratih; sklonil se je in pogledal — in razprostrši roke nad glavo, stopil bliskoma nazaj. Na klopici je sedel njegov brat, nag, zabuhel, razjeden od vode, z mokrimi lasmi, prilepljenimi na vrat in povešenimi brkami, in držal z obema nabreklih rokama vrv od zvončka, za katero je vlekel. Okrenil je proti Gregorju bleđi, napihjeni obraz utopljenca in pogledal nanj z motnimi, iz jamic stopajajčimi očmi. Gregor je zastokal in omahnivši plosnil v vodno globino.

Kratek razgovor o svobodni šoli.

Alojzij Leben.

(Dalje.)

Le krščanska šola pod cerkvenim vodstvom more roditi krščansko vzgojo; nekrščanska šola vodi do verske brezbriznosti. In kako bi naj bilo drugače mogoče? Da si človek pridobi versko mišljenje in prepričanje, je neobhodno potrebno, 1. da se v šolah razlagajo verske resnice jasno in določno, da se tako goji prepričanje in čustvo učencev obenem, 2. da se krščanski nauk tesno in nepretrgano združuje z vsemi drugimi šolskimi predmeti, 3. da se poleg veronauka vršijo tudi religiozne vaje, namreč molitev, nabožno petje itd. 4. da je učitelj sam preinjen od verskih resnic in jih rad in pogostoma očitno pripoznava. Sedaj se pa vprašajmo, je-li mogoče to doseči v brezverski, svobodni šoli, kjer delujejo neverni učitelji?

Stopimo za trenotek v tako šolo. Solski pouk se prične. Pa ne z molitvijo, ki bi mu z milostjo sv. Duha podelila večji uspeh. Učitelj ne sme opomniti otrok, da je pri njih angelj varuh, ki opazuje njih obnašanje. Ne sme deklicam predočevati lep vzgled Device Marije, da bi bile skromne in pobožne, kakor je bila mati Gospodova. Ne sme učencem ničesar pripovedovati iz življenja svetnikov, ničesar omenjati o njihovih patronih. Niti razpela ne najdeš v svobodni šoli. Učitelj ne sme otrokom prednašati iz zgodbe sv. pisma, tudi jih ne sme opozarjati na razne praznike in svete čase: na Telovo, veliki teden, božič itd. — vsi ti slovesni prazniki minejo neopaženi od šolskih otrok. Katehet ima v takih šolah silno težavno nalogo. Kratko rečeno, vsi verski momenti, ki pripomorejo učitelju do uspešne in dobre odgoje otrok, ki povzdignejo šolski pouk do večje vrednosti, v svobodni šoli popolnoma izginejo; tu se ne sme podučevati nobena religija in — zagadelj pa postanejo otroci seveda brezbrizni, mlačni in naposled brezverni; to je sad svobodnih šol.

To pa ravno želijo socialdemokrati ter se na vse kriplje trudijo povsod, kjer imajo količjak oblasti v rokah, da bi razkristjani šole. „Nisem sicer učitelj“, reče nekdo v zbornici junaški zmagovalce pri Waterloo, Wellington, „in nisam pri poučnih načinih nobene razsodbe, dovolim si pa vendar svoje mnenje izraziti, in sicer z velikim povdankom: ako ne napravite veronauka za podlago vsega šolskega pouka, ste krivi vi, da se klati vedno več nevarnih hudičev med človeštvom“.

Žalostni sadovi pomanjkljivega verskega pouka pa se tudi povsod prikazujejo. Zločinstva, izvršena po otrokih rastejo strahovito. Leta 1886 se je moralo na francoskem 23.000 mladih hudodelnikov pred sodnijo zagovarjati. Leta 1889 se je to število zvišalo na 28.000 in raste neprenehoma.

Znani vojvoda de Broglie, ud francoske akademije, je imel meseca januarja l. 1895 pri shodu pariških učiteljev govor, v katerem je rekel tudi sledeče: „Leta 1889 je bilo 28.000 nedoletnih otrok radi kaznivih dejanj in skoro 600 otrok radi zločinov na tožni klopi. L. 1891 je bilo 23.000 nedoraslih otrok poklicanih pred policijske sodnije, izmed katerih jih 600 še niti ni bilo 16 let starih. Porotna sodišča so jih

626 obsodila. Tudi samomori se med mladino vedno pogosteje pojavljajo. To so sadovi onega npravnega pouka, ki je v francoskih državnih šolah izpodrinil verski pouk. Prave npravnosti brez religije ni.

Šola pa ni samo za šolsko mladino postavljena, temveč tudi neko družabno vzgojevališče. Radi tega ne tirja samo blagor otroka verskega pouka od šole, ampak tudi blagor države. Ker naj torej šola krepki državno blagostanje, je neobhodno potrebno, da ima šolsko poučevanje versko podlago. Šola naj v mladostnih sreih vkozenini vero v edinega Boga, v neumrljivost duše, v večno plačilo; ona naj predočuje manljivost vseh zemeljskih dobrin in njihovo nezmožnost, da bi zadovoljile človeško srce; šola naj budi in goji upanje na večno plačilo radi tukajšnje bede in pomanjkanja.

(Konec prihodnjič.)

Domače novice.

Naše misli. Kdor čita v zadnjem času „Štajerca“, najde v njem same napade na različne osebe na Spodnjem Štajerskem. Vse ometuje z blatom, karkoli vidi pri Slovencih. To je labko delo! Razdirati zadene marsikdo, zidati pa zna malokdo. „Štajerc“ razdira in razdira, ne pove pa nam, kako naj zidamo. Mi priporočamo slovenskim kmetom izobrazbo po društvih, samopomoč po zadrugah, politično kmečko samozavest po raznih shodih, stanovsko organizacijo po političnih društvih, vse to mi priporočamo, a „Štajerc“ vse to napada in blati. Za ljubelega Boga, „Štajerc“ nam naj pové, kako naj delamo za kmeta, in mi smo kar ž njim. Dokler pa tega ne pove, bomo šli svojo pot naprej ter se za noben napad ne zmenili, kakor se ne za psa, ki laja ob poti na mimoidoče. Pri „Štajercu“ sta sedaj urednika socialdemokrat Karol Linhart in bivši duhovnik Ant. Zavadil. Socialdemokrat in bivši duhovnik sta voditelja štajercianske stranke. V Ljubljani je začel izlaziti liberalni list „Mladoslovenec“. Najslabše priporočilo je zanj, da je njegov urednik znani Križman. Mož je že bil urednik ptujskega „Štajerca“ ter breknal na nemškutarsko struno, pozneje je bil urednik „Slov. Štajerca“ ter je pel z nami narodno pesem, sedaj je urednik „Mladoslovenca“ ter je zapihal z njim v liberalno trobento. Komur ugaja tak mož, naj si naroči „Mladoslovenca“ in naj se podvrže komandi Križmanovi, svobodno mu, mi ne bomo žalovali za takimi ljudmi. V Celju je s 1. septembrom izstopil iz uredništva „Domovine“ g. Spindler ter bo prevzel uredništvo novega liberalnega lista, ki se bo v kratkem ustanovil. Marsikomu še menda ni znana zgodovina novega podjetja. Dne 8. julija je bilo v Celju zapupno zborovanje štajerskih liberalcev, na katerem so sklenili ustanoviti za Spodnji Štajer enotno politično liberalno stranko ter „pripravljati tla ustanovitvi neodvisnega svobodomiselnega (liberalnega) glasila za Spodnje Štajersko.“ Sklenilo se je, da se ustanovi list na podlagi akcijskega kapitala, katerega imajo nabirati zaupniki. Urednik novega glasila bode g. Spindler. Torej v teku dveh mesecev dobimo dva izrecno liberalna lista za Spodnji Štajer! Bližajo se nam torej pravi boji, za to pa, somišljeniki, na delo za misel krščansko, kmečko in narodno!

† Stolni prešt Lavrencij Herg. Dne 28. avgusta ob 10. uri dopoldne je zatisnil

oči v Mariboru po kratki pa hudi bolezn eden najstarejših duhovnikov lavantiaske škofije, zlatomašnik Lavrencij Herg. Dne 9. avgusta je dopolnil 77. leto. Pogreb je bil v četrtek dne 30. avgusta popoldne, udeležilo se ga je čez 60 duhovnikov in nepregledna množica ljudstva. V oporoki je določil, da se naj truplo pokoplje v Lembahu, kjer počiva njegova mati in kjer je 19 let pastiroval kot župnik. Kljub svoji visoki starosti se je pokojni gospod znatno zanimal za naše časopise, mladinsko in društveno organizacijo. N. v m. p.!

Nova določila za orožne vaje deželnih brambovcv. Leta 1907 opuste pri deželni brambi dosednji način orožnih vaj. K orožnim vajam vpokličejo brambovce deželnih strelcev in brambovce polka št. 1 15. aprila, 15. majnika, 15. junija, 15. julija, 15. avgusta, v ostalih polkih pa 15. marca, 15. aprila, 15. maja, 15. junija, 15. julija. Za končne vaje se vpokličejo brambovci sredi avgusta. Vsak k orožni vaji pozvan brambovec sme naznaniti do 31. decembra t. l. po občini čas, kdaj želi, da gre k orožnim vajam in naj se po možnosti ozira po njihovih željah. Od srede julija do srede avgusta smejo pozvati k vajam le moštvo, ki se zgledi prostovoljno.

Ne potujate lahkemiselno v Amerike! Glasom razpisa c. kr. deželnega predsedstva se je zopet pokazala živahna tajna agitacija za izseljevanje v braziljansko državo San Pavlo. Agentje obljubujejo izseljencem ne samo obilno priliko za delo, visoke mezde in zelo ugodne razmere za kmečko naselbo, ampak tudi prsto vožnjo čez morje. V resnici pa so razmere v državi San Pavlo za naseljence kakor tudi za navadne delavce jako neugodne in morajo izseljenci vožnjo čez morje sami s svojim denarjem poravnati. Okrajno glavarstvo opozarja županstva, naj svare vse izseljence, ki nameravajo potovati v San Pavlo, v gori navedenem zmislu, da ne bodo škode trpeli.

Štajercijanci na delu. Dne 29. avg. je neki Jaušnik iz Zgornjega Jakobskega dola napadel brez povoda posestnika Dominika Muster iz Sladkega vrha, podrl ga na tla in ga z nožem smrtnonevarno ranil. Pri hiši Jaušnik se zvesto prebira „Štajerc“ in velja tam kot čisti evangelijski. Tvoji ljudje, — „Štajerc“!

Od slovensko nemške meje. Večkrat se sliši, da mi Nemce sovražimo, skoravno, — tako pravijo, — nas Nemci radi imajo, ker nam vse naše poljske pridelke pokupijo in denar k nam spravijo, da oni hočejo le mir, mi pa le nemir delamo, ker po njihovih mislih njim sovražna društva ustanovljamo in shode prirejamo. Resnica tega govora se je zlasti pokazala pri mladeniškem shodu pri Mariji Snežni 22. m. m. Ko so plačani posiljemci delali „mir“, tako, da so jih morali orožniki na povelje okr. glavarja opomniti, da so na zborovanju ne pa v s pijanci napolnjeni šnopsariji. Vas krčmar Holer, ki ste tudi delali „mir“, vprašam, kateri pa vam da več zaslužka, slovenski vozniki, kateri mimo vas vozijo, ali emurečki Nemci. Posebej pa še je ta Dr. Krautgaser, okrajni načelnik, s pomočjo krčmarja Holerja svojo jezo razlil na cestarja šavniške okrajne ceste v treh dneh odstavil in brčkone zato, ker je bil na slov. zborovanju. Pa še več preglavice dela sedaj našim Nemcem to, da ne najdejo nobenega Nemca na Šavnici, in ga tudi ne bodo, ako ga tudi iščejo

z lučjo pri belem dnevu, ki bi bil za cestarja. Bržčas bodo morali iti tja gor v blaženi „rajh“ po Bismarkovega častilca, da jim bo za cestarja. Mi pa, slovenski možje in mladenči, vstrajajmo na zapričetem potu, da se tem bolj uresniči rek: „Mi vstajamo, a njih je strah.“ Snežničar.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarja vse one svoje podružnice, ki letos še niso naznanile svojih odborov in funkcionarjev, naj to store vsaj do 5. septembra t. l. Rabiyo naj za to vlni doposlane tiskalice. Te podatke rabi družbino vodstvo za koledar 1907. leta. Ko bi prezrla kaka podružnica ta opomin, zvrča naj potem krivdo sama na-se.

Otrok umrl na steklini. V celjski bolnišnici je umrl štiriletni otrok Ivana Štaute iz Žepine. Pred enim mesecem ga je v obraz ugriznil domači pes. Gospodar nič hudega slutel je psa samo pobil in se za otrokovo ramo ni brigal, ker ni mislil, da je pes stekel, ampak samo grizljiv postal. Približno pred 14 dnevi se je pa na otroku pokazala steklina in je na tej grozui bolezn v nedeljo 26. t. m. umrl.

Na kol se je nabadel pri Sv. Urbanu pri Ptujju posestnik in zidar Ivan Lah, ko je slive obiral. Stopil je namreč na trhlo vejo, ki se mu je odlomila; padel je z drevesa ravno na kol, ki se mu je zasadil v desno prmo stran. Čeprav so ga hitro rešili in je dobil naglo zdravniško pomoč, je v nekaj dneh umrl. Zapušča vdovo in tri nepreskrbljene otroke.

Fram pri Mariboru. Ni še dolgo, ko se je tukaj ustanovila Marijina družba za dekleta, in že nam je nemila smrt iztrgala iz naše sredine najpridnejšo, komaj dvajset let staro dekle Antonijo Brdnik. Neozdravljiva bolezen položila jo je v prerani grob. Veličasten je bil pogreb dne 22. avgusta. Spremljala so jo belo oblečena dekleta. Pevke pa so ji krasno zapele. Do solz ginljiv je bil nagrobni govor, katerega so govorili č. g. duhovni voditelj v zadaje slovo. Ob njenem grobu žalujejo njeni dobri stariši in brat. Žalujemo pa tudi me dekleta, ker smo ž njo izgubile najboljšo družbenico. Tolaži nas le sladka misel, da se združimo enkrat tam, kjer ni ločitve, ni solz. Tolaži nas prepričanje, da ostaneš naša zvesta tovarišica tudi onkraj groba. Počivaj v miru, dokler se na dan plačila boš veselo spet zbudila. Društveno dekle.

Sv. Ilj v Slov. goricah. Nesreča, ki je začela spremljati ljube naše nemourčke že odpočetka Sildmarkine kobače, jih kar noče popustiti. V teku dveletnega obstanka je bilo v kobači nič manj kot 7, reci in piši sedem krčmarjev. Dozdaj je še vsak na vse protege pri „Abšidu“ proklinjal zgubo. Radovedni smo, ali se bode Helčl s sedanjim lutrovskim Sparovitzom izrezal? Za šentiljsko nedeljo 2. sept. so proglasili med širni nemški svet, da se bode vršila tega dne v kobači „velikanska ljudska veselica“. Da bi ujeli več kalinov, so pripravili svojim gostom kaj duhovito zabavo „ringelspil“. S kobače je vihrala frankfurterica, na s kropivami obraččenem vrtu pred kobačo pa je viselo par capastih lampijonov. Popoldne se je pripeljalo par kolesarjev iz Maribora, goste, ki so došli z vlakom pa je dohtar lahko sešel na prstih. In vsa ta tužna, žalostna komedija naj bi bila protidemonstracija naši tako impozantno uspeši narodni slavnosti 5. avgusta? No, gospodje iz kobače, vidi se vam, da ne

znate še do pet šteti, kaj še le nam nagajati ali celo konkurirati! Smešno!

Živio slovenski Šent Ilj! V sredini našega ljubega Sentilja v Slov. goricah stoji na Baumanovem posestvu velika, krasna lipa. Na šentiljsko nedeljo so naši vrli fantje izobesili na njej lepo slovensko trobojnico kot znak došlece in mimogredočim, posebno pa nemčurjem v kobači, da je Šentilj slovenski! Tudi iz lin zvonika nas je pozdravljala slovenska zastava! Živeli neustrašivi šentiljski slovenski fantje!

Devica Marija v Pušavi. Dan 26. avgusta je bil za pušavsko župnijo velepomemben, da, prekrasen dan, kateri nam ostane v vednem spominu. Prihitelo je namreč stotine deklet od vseh strani na dekliški Marijin shod. V procesijah so došle z zastavami in križi dekleta od sv. Magdalone pri Mariboru, iz stolne župnije mariborske, iz Ruš in iz Selnice. Zastopane so bile še razne druge dekliške zveze. Ganljivo je bilo gledati velikansko procesijo, katero je krasilo 10 križev in zastav. Ob 10. uri je bila teoforična procesija s sv. Rešnjim Telesom, pridiga in sv. maša. Popoldan ob 2. so bile prve večernice, ob 4. je bila pridiga in druge večernice s popevanimi litanijami. Mogočno je donelo petje iz mladih navdušenih grl. Veselja in petja ni bilo ne konca ne kraja. Bilo je preveselo. Vsa čast našim vrlim dekletom, ki so v povišanje slavnosti oskrbele lep slavolok s pozdravom „Ave Marija“. Dekleta slovenska! Potegujmo se za Marijino čast! Bodimo zveste Marijini družbi, ki nam pripravlja bodočo srečo. Ni večje sreče za deklico, kot če more mladost preživeti v Marijini družbi. Ako bodemo vedno dobre hčerke Marijine, bomo hrabre in stanovitne v življenju. Narodno dekle.

Dobje pri Planini. Dobjanski liberalno-nemškutarski dopisna ravna tako, kakor oni lopov, ki se je, ko so mu prišli na sled, pomešal med množico in je tam na vse grlo kričal: „Primitate tatu“ ter se tako izmuznil iz rok pravice. S tem, da zabavlja čez druge, hoče odvratiti pozornost od sebe. Povej nam, kdo je raznašal in himal po noči Vračkove lepake, kdo je bezgal tri dni in noči okoli, da bi pomagal Rebeku na konja? Povej nam, kdo dela za nemškutarskega kramarja? Liberalno-nemškutarski junak, svetujemo ti, da pometaj pred svojimi pragom in premišljaj, če bi ne mogla postati za tebe naša gonja to, kar je bilo Egipčanom rudeče morje.

Št. Jakob v Slov. gor. Slavna jakobska župnija, središče krasnih gornjih Slovenskih gor, katera zaseda potom mladinske organizacije zadnje mesto, ima jako zanimivo preteklost. „Jakobčan povsod je spoštovan“, slišalo se je nekdanj govorniki v vseh krajih. Naši starejši kmetje se še gotovo spominjajo iste zlate dobe, ko je imel pri nas slovenski kmet domačin glavno besedo v občini. Kakšen red in sloga ste tedaj vladali med nami! Vsakovratne volitve so se vršile narodno, a v času, ko še ni bilo prave narodne zavesti med nami. Vse občinske zadeve so se reševale mirno in brez vsakega krega. Gotovo vam še pride v spomin tudi bralno društvo, katero ste s toliko vnemo ustanovili. Kam je šlo? Ali vam ni žal, ko gledate nazaj v tisto krasno dobo? Kaj pa delate sedaj? Kdo vas je tako izpreobrnil? Sami se gotovo niste! To so krivi oni privandanci, ki so prišli takorekoč kot misijonarji nemškutarjev in so privlekli seboj celo menažerijo nemčurjskih pošastij in grehov ter

izpridili docela naše zavedno slovensko ljudstvo. In ti naj bi nam zapovedovali? Nikdar! Domačini Slovenci, na noge! Bodimo previdni pri prihodnjih volitvah, ter volimo domačine, ki nas bojo poslušali ne pa pikro zavračali s psovkami! Vsakega veraega Jakobčana mora srce boleti, ko vidi in sliši, kako se dela sedaj v občinskem odboru, ki bi najraje spravil celo obširno občino v nemško malho. Volimo si torej odbor, ki bo bolj skrbel za občinske koristi, kajti vladanja in vedenja dosedanjega župana Škofa je pač že vsak vrl kmet sit. Št. Jakobčani, uvažujte te besede in ne mislite, da so pisane morebiti iz kakega osebnega nasprotstva, ampak v korist občanov in občine.

Pri Sv. Tomažu blizu Ormoža je umrla pridna deklica Lucija Hojnik, družbenica Marijine družbe. Že dolgo nismo imeli pri nas takega pogreba, kakor je bil predpreteklo nedeljo, ko smo spremljali rajno deklico k zadnjemu počitku. G. dekan so govorili rajni prisrčno slovo, pevcu pa so ji zapeli ganljivo žalostinko. Hvala prisrčna vsem. Rajni bodi zemljica lahka!

Orešje. Evo tudi od nas majhen dopis. Pri nas v Orešju, župnija Bizeljaka, kakor po celi župniji se nam kaže in obeta dobra letina. Nam je še prizaneslo, ko je že krog in krog lepega našega kraja hudourje napravilo obilo škode. Imeli smo letos tudi dobo volitve, pa ne v občinski odbor, ampak državni in deželni zbor, pri katerih se je izvenredno brhko trudil naš g. Cugma, pa ne misliti da za naše može, kaj še, ampak za Bračka in Kuneja. Gospod Zugmas, le pustite nas mladeniče in kmete s svojo liberalno-nemškutarsko politiko pri miru! Ko bi taki možje poslanci bili, za katere ste vi se trudili, bi slovenskim kmetom pač že slaba predla. Mi se ne damo od vas komandirati, to vam odločno povemo za vselej!

Koroške novice.

Duhovniške vesti. Premeščen je č. g. Ivan Dragasnik iz Trnj kot provizor v Podkloster. Premeščen je na župnijo Galicijo č. g. Vaclav Čeh, dosedaj župnik na Radišah.

Velikanska skrb za kmete. „Štajero“ z velikim zadovoljstvom omenja v zadnji številki, da deželni zbor koroški po očetovsko skrbi za kmeta, kajti od 100 daje za kmetijstvo $6\frac{1}{2}$. To se pravi za vse druge stave daje od 100 K $93\frac{1}{2}$, za kmečki stan pa $6\frac{1}{2}$. To je res velikanska skrb za kmeta, ki tvori večino v deželi. Čudimo se, da si kmetje še vedno naročujejo list, ki se tako grdo norčuje iz njih. Časi, ko se je čutil kmet za vsako drobtinico hvaležnega, so že minoli.

Učinek slovenskega napisa opazujemo v Velikovecu. Redko kateri dan mine, da bi ne zašel v velikovski „Narodni dom“ kak slovenski gost iz sosednih dežel, potujoč skozi Velikovec. Pogostokrat so se slišale poprej pritožbe od tujih gostov, da so iskali „Narodni dom“, toda ga niso našli, ker ni bilo slovenskega napisa. Slovenci, na dan s slovenskimi napisi!

Nemčurjska olika. V Št. Jakobu v Rožu so tamošnji „Nemci“ in nemčurji pokazali svojo toliko slavljenjo in prepevano „nemško kulturo“ na prav sijajen način. O priliki sestanka slovenskega dijaštva so hoteli obrniti pozornost na se s sredstvi, ki so le

njim lastna: pomazali so po noči slovenski napis — z blatom iz hleva! Fej jih bodi! Toda to tej nemčurjski kliki še ni bilo dosti. V soboto in nedeljo zvečer so pričakovali nič hudega sluteče dijake in goste — seveda skriti za plotom — s kamenjem in palicami v rokah. Vsi, posebno tujei, so se zgražali nad surovostjo teh nemčurjskih puranov, ki jih takó v oči bodoje slovenske barve. Nameravali so s svojo meotesanostjo za vedno pregnati iz Rožne doline slovenske goste, toda zmotili so se korenito: vsi pričujoči so sklenili, da niso bili zadajč v Št. Jakobu, ampak da o vsaki prihodnji priliki zopet posetijo tlačene koroške brate in jih tako izpodbnjajo in krepijo v njih težkem boju z nemčurjsvom.

Strelna je udarila v sredo dne 29. m. m. v skedenj posestnika po dom. Jurca v Vogrčah. Po hitri pomoči pod vodstvom vrlega gospoda župnika Slatinška in gosp. deželnega poslanca Fr. Grafenaurja, ki je ravno tam postavljaval nove orglje, so rešili skedenj. Nevarnost je bila za celo vas velika, ker primanjkuje vode in brizgalnice.

Poročilo gospodarske zadruga v Sinčivasi. Opozarjamo zopet posestnike velikovške okolice, da je gospodarska zadruga dne 5. septembra (prvo sredo) zopet začela sprejemati žito v Velikovecu. Naj se posestniki z zaupanjem naslanjajo na društvo, ki nima namena izkoriščati koga, marveč povzdigniti kolikor mogoče ceno kmečkih pridelkov. V društveni hram smejo voziti le udje društva. Kdor hoče pristopiti, plača 1 K pristopnine in vloži delež 10 K, ki pa ostane njegov in se mu pri odstopu vrne. Posestniki naj dovažajo zdravo žito, da jih ne bo treba zavračevati. V Sinčivasi se je promet z lečo jako živahno razvil, in ljudje morajo vendar enkrat spoznati, kolike koristi jim je zadruga. Da bi se je le tudi vsi držali. Zadružni odbor.

Ljudski shod v Št. Jakobu v Rožu. Dijaškemu sestanku v soboto je sledil v nedeljo 26. avgusta javen ljudski shod, ki ga ni obiskalo le domače prebivalstvo v prav obilnem številu, ampak tudi jako mnogoštevilno bližnji in daljni sosedi in dijaki iz Kranjske, Štajerske in Koroške. Predsednikom zborovanja je bil izvoljen domači g. župnik Ražun; pozdravi zbrano dijaštvo, ki je prišlo od prav daleč proučevati žalostnih koroških razmer in navduševati in izpodbnjat domačine k trdnemu in vztrajnemu uporu proti nemškemu nasilju. Besedo da prvemu govorniku dr. Oblaku iz Celovca, ki govori o razvoju vseslovenske ideje o zjedinjeni Sloveniji — kateri podlaga je materni jezik — od l. 1848 do najnovejšega časa. Z žalostjo mora priznati, da smo izvršitvi te misli v marsikaterem oziru bolj oddaljeni ko pred petdesetimi leti, ker vlada pri vsaki priliki zatira narodne pojave v šoli in uradu in tudi med nami ni edinosti. Nato poroča g. Ekar o volilni reformi, ki je tako pogubna za slovenstvo na Koroškem vsled krivične razdelitve volilnih okrajev. Na podlagi številjk jasno dokaže, da gre Slovincem troje, in ne samo eden in še ta dvomljivi mandat. — Predsednik izobr. društva gozdanjskega, g. Schwarz, biča v svojem lepem govoru narodne grehe: da Slovenci kupujejo pri narodnih nasprotnikih, naročajo in čitajo nemške časnike, govorijo ob vsaki priliki v nemškem jeziku, imajo nemške napise itd. in izpodbnja poslušalce, naj se vedno držé

gesla „Svoji k svojim“, naj podpirajo posebno družbo sv. Cirila in Metoda s tem, da kupujejo njene vžigalice, kavo in narodne koleke in naj se vedno in povsod kažejo zavedne Slovence, ki tujce sicer spoštujejo, a si pri tem ne dajo vzeti svoje narodnosti in vere. Prepričevalnim njegovim besedam je sledilo burno in dolgotrajno pritrjevanje. Po zborovanju so igrala domača dekleta prav dobro igrokaz „Jeza nad petelinom in kes“, domači tamburaši so svirali narodne komade in navdušeno petje je pričalo besnečim nemčurjem, da se je združil zatirani Korošec z mladimi Kranjci in Stajerci v novo vez, ki se bo trdno upirala nemškemu navalu...

Djekše. Kršč. socijalno ljudsko društvo za Sv. Štefan in okolico priredi dne 23. sept. po popoldanski službi božji pri nas veliko podučno in zabavno zborovanje. Pridite v velikem številu od blizu in daleč poslušat lepih govorov in ljubih slovenskih pesmi.

Škocijan. Udom „slov. kršč.-soc. bralnega društva“ se naznanja, da se je že pričelo z izposojevanjem knjig iz društvene knjižnice. Knjige izposoditi si smejo vsi udi društva, če se ozirajo na posebna izposojevalna določila, ki se zvedo pri knjižničarju. Dobivajo se knjige ob določenem času (navadno v nedeljah po maši) v knjižnici pri Kolmanu v Malivasi. Časniki so pa sedaj na razpolago v gostilni „Ruš-u“ v Zamožni vasi.

Žvabek. Na god sv. Jerneja pop. je padala toča debela kot orehi, ki je povzročila posebno pri hajdi precej škode. Tudi marsikatera ptičica pevka je padla mrtva na tla, zadeta od ledene krogle. — Letino imamo sredno; ozimno žito je slabo, boljše je jaro žito. Mošta bomo naprešali za domačo porabo; krme bo dovolj.

Gorečavas pri Sinčivasi. Vsem cenjenim bralcem „Našega Doma“ hočem nekaj povedati, v kar mi gotovo da pravico škoda, katero trpim. Ko pridem dne 23. avg. na polje žito spravljat, vidim, da mi je dve brazdi po celi dolgosti njive — pobitega še nezrelega boba. Odkod to, si nisem mogel tolmačiti. A kmalo najdem na koncu njive v zemljo zabiti kol in na njem pritrjeno razglednico (naslikana je bila velika svinja!), naslovljeno na-me z nesramnimi psovkami. Priporočal bi dotičniku, da, če ima kaj zoper mene, naj me gre tožit, ali pa pride k meni, da se pobotava, na vsak način pa naj pusti moje imetje pri miru. Toliko za danes; prihodnjic pa si v enakem slučaju poiščem varnosti svojega imetja kje drugje!

Jožef Krajnc p. d. Matajdel.

Iz drugih slovenskih krajev.

Slepec — na smrt obsojen. Pred ljubljanskimi porotniki je stal minoli teden Jernej Perko, 23 let star, nezakonski sin neke vdove. Pred okoli 15 leti ga je vzela mati sedajnega posestnika Jurija Čimžarja v Orehovljah na Kranjskem v rejo, in od takrat je ostal pri hiši za pastirja. Bil je po naravi bistrega uma, navadil se v šoli dobro čitati, pisati in računati, zlasti so ga veselile knjige, katere je strastno prebiral. Nekako pred 8 leti ga je zadela huda nesreča. Od nekdanj slabe oči so mu opešale, tako da je oslepel. Ta nesreča je povzročila preobrat v njegovem značaju. V njegovem srcu so se vkoreninile zlovolj-

nosti, nezaupljivost in srd na ves svet, ker se je domišljeval, da se mu kot slepeca vsi ljudje rogajo, in ta misel ga je pečila kot ogenj. Edino bladilo zato je bilo maščevanje. To je pokazal v prvih dveh slučajih. Ko mu je pevka zaklenila cerkveni kor, domišljeval si je, da so ga sumničili, da hoče pevcem note krasti. Iz jeze je zabil ključavnico cerkvenih vrat. Na svojega gospodarja je bil že dolgo jezen. Za malo se mu je zdelo, če ga je Čimžar po zaslugi kaznoval zlasti, ker je cerkovniku nagajal. Ko mu je gospodar očital, da mu krade klobase in mu pri tem zagrozil, da ga bo pretepel, da bo ves črn, sklenil je Perko Čimžarju grozno osveto. Najprvo je mislil gospodarja s sekuro napasti, ker je pa vedel, da je gospodar močnejši, je to misel opustil. Nato se mu je rodila misel gospodarju hišo ražgati, a je tudi to nakano opustil — ker bi bilo vsled nastalega požara preveč ljudi nesrečnih. Dne 23. julija 1906 je šel Jurij Čimžar na vse zgodaj ajdo sejat. Okrog 7. ure zjutraj mu je nesla žena Marija s starejšo hčerko zajutrek na polje. — Doma ostala je le enoletna hčerka Ančika, ki je spala v čummati v zibelji. Jernej Perko je pasel na vrtu krave in gospodinja mu je naročila naj poziblje punčiko, če bi jokala. Na paši je Perkotu zopet šinila misel na požig, katerega je nameraval takoj izvršiti, potem pobegniti iz hiše. Ko je premišljeval, kje dobiti žvepljenke, je otrok v zibelji zajokal in v tem hipu ga je prešinila misel, da isto tudi doseže, če otroka zakolje. Vzel je z mize krušni nož, šel z njim v čumato, zatipal otroka in mu nož dvakrat zasadil v vrat, enkrat pa v glavo. Nož je nato obrisal z roko in ga vtaknil v malho. Predno je pa ta grozni čin izvršil, — oblekel je svojo boljše obleko, zvel gospodarjev klobuk in telovnik, v katerem je bila nikelnasta ura s srebrno verižico in pobagnil iz hiše. Storitca so drugo jutro zasledili orožniki blizu Kranja. Perko je priznal, da je nalašč in premišljeno otroka usmrtil. Obsodili so ga v smrt na vešala. Mirno je obsojenec poslušal smртno obsodbo ne da bi kaj pristavil.

Razne novice.

Potres v Južni Ameriki, ki je bil dne 16. m. m. v ljudovladi Čile, je, kakor poročajo najnovejše vesti, grozno gospodaril, slično kakor spomladi v San Francisko. Malone vsa bivališča ob morski obali so porušena. Skoraj popolne razvaline so kraji San Francisko del Monie, San Antonio, Cartagena. Najbolj so trpele po potresu province Valparaiso, Aconca Jua, Limiache, Llali-Llali in Noviego. Škodo v Čile cenijo na deset milijonov funtov šterlingov (1 funt šterling = 5 K). Lahni potresni sunki se še pojavljajo, prenehali so požari. Brez strehe je 60.000 oseb. V Santiago de Čile delajo lope za 300.000 valparaiških beguncev. Med Santiago de Čile in Limacho so v toliko popravili železniški tir, da vozi zopet železnica. Valparaiška poročila trde, da je ponesrečilo ob potresu več tisoč oseb, natančno število ni znano in se suče cenitev med 2 do 3 tisoč ponesrečencev. Večina Valparaisa je popolnoma porušena. Ostali del je popolnoma nesposoben za stavlbišča. V odmorih se ponavljajo potresni sunki. Uradno poročilo valparaiškega guvernerja čilenskemu predsedniku naglašja, da je mesto popolnoma uničeno. Število mrtvih ceni na 300, ranjencev pa na več kot 800.

Primanjkuje pitne vode, otežkočeno je zaradi velikega strahu tudi pokopavanje mrtličev. Potresi se ponavljajo in otežujejo položaj. Podrobna poročila o valparaiškem potresu opisujejo grozno noč 16. m. m. Tresla se je neprestano zemlja, bliski so razsvetljevali noč, padal je dež, kakor da se je utrgal oblak. Vmes se je pa čulo zvonjenje. Vsakemu potresnemu sunku je sledilo kričanje množice in skupna molitev. Ne glede na blato po cestah so molile množice kleče. Veter je nesel pepel in iskro tudi v oni del mesta, ki bi bil sicer ostal nepoškodovan. Komaj se je nekoliko pomirila zemlja, so naznanjali rdeči ogujeni plameni, da gori trgovinski mestni del. Sledili so še bolj grozni prizori. Nič več niso potalovali naznanilci oguja, porušene so bile telefonične zveze, vodovodne, plinove in električne naprave. Požarna bramba ni mogla na kraj požara. Brzojavne žice, razvaline in obupana množica so ji zapirale poti. Strašen je bil položaj po noči: tema, podzemsko gromenje pa požar. Jutranja zarja ni prinesla nikake pomoči. Zemlja se je neprestano tresla, valil se je dim. Prebivalstvo je bežalo na griče. Mesto je prepustilo vojakom in policiji, ki so se z vso silo borili proti ogujenemu morju. Tudi v Santiagu je bila noč strašna. Prvi potresni sunek je trajal 4 minute 50 sekund. Zvonovi so pričeli sami zvoniti, podobe so se zibale na steni. Mesto je rešilo le, ker je bilo gibanje okrožno. V Limachu sta porušeni dve vojašnici. Ubita sta bila dva častnika. Mnogo oseb je pa zblaznelo. V mestu Talca je jako razburilo prebivalstvo, ker je grozilo po potresu nenavadno razburkano morje, da preplavi mesto. V Cartageni je porušil potres dne 22. t. m. še ono malo hiš, ki so ostale nepoškodovane. V Valparaisu, mestu groze in strahu, biva prebivalstvo v šotorih in po lesenih lopah. Večina prebivalstva pa strada. Potres se je čutil tudi daleč na tihomorje, kjer je izginilo več otokov, med njimi tudi otok, kjer je nekdanj samotaril Robinzon Kruzoe. Mesto Quillota v Limi se je pogreznilo tako, da ga ni več videti. Izmed deset tisoč prebivalcev tega mesta se jih je rešilo le tisoč.

Napad na ruskega ministrskega predsednika. Na ruskem nadaljujejo nihilisti svoje grozovito delo. Ko je sedanji ruski ministrski predsednik Stolypin razpustil državni zbor, so razglasili ruski prekucubi, da bo nastala po celi državi splošna stavka in revolucija. Ljudstvo pa ni šlo tem ljudem na limanice, ampak je ostalo mirno, tisto malo število pa, ki jih je ubogalo, je postalo tudi mirno, ker je uvidelo, da nič ne doseže in ker je vlada s kruto roko zadušila vsak upor. Prekucubi so začeli sedaj delati na tihem z morilnim orožjem. Neštivila uradnikov je že bilo umorjenih. Dne 25. m. m. so poskusili napad na ministrskega predsednika Stolypina. Tisti dan je bil pri njem sprejemni večer, bilo je zbranih mnogo dostojanstvenikov. Naenkrat se pripeljejo štirje častniki, ki želijo govoriti z ministrskim predsednikom. Služabniki, ki so stali v veži hiše, niso poznali novodošlih, zato jih niso pustili naprej. Pri tem pričkanju pade enemu izmed častnikov — bili so preoblečeni nihilisti — bomba na tla, ki se razpoči z grozovitim pokom in razruši ves predni del hiše. Stolypinu, ki je sprejemal goste v sosedni sobi, se ni nič zgodilo, čeravno je bila cela soba razrušena. Služabniki v veži so bili vsi raz-

trgani, istotako trije prekucni, enega so pa potegnili nevarno ranjenega izpod razvalin. Hudo ranjena sta tudi dva otroka ministrskega predsednika, ki sta bila na verandi nad vhodom. Petnajstletna hčerka ima zlomljeni obe nogi, triletnemu sinčku pa je zdrobilo kočko. Tudi med gosti je bilo mnogo ranjencev, od katerih je nekaj umrlo.

Čebelin pik za zdravje. V Filadelfiji je pustil neki Frank Mc Cluyn, da so mu čebele opkale ves hrbet. To je storil v navzočnosti 2000 ljudi, ki jim hoče dokazati, da pomaga čebelin pik zoper revmatizem. Istotako se je pustil ravnostam opikati Henry Twirning, učencev prvega, po vsej roki. Dozdaj še to zdravljenje ne kaže vspeha. Za enkrat ima prvi ves otečen hrbet, a drugi vso zateklo roko.

Govoreče razglednice. Londonska tvrdka „Ettlinger Comp“ namerava izdati razglednice, iz katerih se bode govorilo. Po posebnem stroju bode pošiljatelj lahko nagovoril nekaj v odprto razglednico, nato se ta zapre in ko jo dotični sprejme ter odpre, pa sliši omenjene besede. — Živa resnica!

Redkev kot zdravilo. Iz velike redkve si moremo pripraviti kaj izvrstno zdravilo proti kašlju, hripi in zaslinjenju želodca. Zdravljenje je prav jednostavno. Vzame se redkev, v njo se napravi primerno velika luknja, v katero se dene nekaj kandiranega sladkorja. Nato se votlina z izrezkom kot pokrovom zapre. Od vlage v redkvi se sladkor polagoma raztaja in napravi se zajedno nekak sok, kateri se hvali kot imenitno zdravilo proti kašlju. Zlasti pri otrocih je baje to zdravilo kaj uspešno, posebno še, ker ga radi uživajo. Obemem se spominjam, kako smo v davnih časih pri nam na kmetih tolažili takoimenovani „oslovski kašelj“. V žerjavici se je opekla bela repa, ko se je izvrela, se je v njo izrezala luknja, v katero se je vliilo navadnega namiznega olja. Ko je ta bolezen kašelj najhujše razsajala, se je to sredstvo najbolje sponeslo.

Kako plačujeje države svoje vladarje. Nemški cesar dobi na leto 18.840.000 K, avstr. 18.600.000 K, italij. kralj 15.247.000 K, angleški kralj 11.280.000 K, španski kralj 9.031.000 K, belgijski kralj 4.320.000 K, portugalski kralj 3.960.000 K, švedski kralj 1.775.000 K, nizozemska kraljica 1.632.000 K, srbski kralj 1.520.000 K, danski kralj 1.356.000 kron, grški kralj 1.272.000 K, norveški kralj 750.000 K, knez črnogorski 200.000 K, nadvojvoda luksemburški 990.000 K, predsednik franc. republike 1.140.000 K, predsednik amer. zed. držav 360.000 K. Iz teh so izvzeti vladarji samodržci, kateri dobivajo: car ruski 42.000.000 K, sultan turški 20.000.000 K, kitajski cesar z dvorom 45.000.000 K, Mikado (ces. japonski) 13.000.000.

Morje črnila. V dobi papirja, ko vse stavlja svoje misli na papir, ljudje niti ne slutijo, da se potroša na leto celo morje črnila. Samo Paris je teh dni naročil za občinske šole 80.000 litrov črnila. Paris ima 387 občinskih šol, ki jih obiskuje 160.000 otrok, tako da na enega otroka odpade pol litra črnila.

Za smeh in kratek čas. Bogatin je obesil na svojo palačo napis: „Kdor nima nobene želje, dobi to palačo“. — Kmalu se oglasi nekdo in pravi, da on si ne želi ničesar, naj mu da torej palačo. — „Le

pojdi“, reče mu bogatin, „če ne bi imel res nobene želje, bi si tudi moje palače ne želel“. — Zdravnik: „Ali je bolnik jedel meso?“ — „Da“. — „Ali morda s solato?“ — „Ne, z vilicami“. — Gostilničar: „Škoda, cel liter vina ste prevrnili“. — Gost: „Le potolažite se, vino je bilo tako slabo, da se je samo zvrnilo“. — Neki žid je bil obsojen na dve leti ječe, seveda, kot je mislil sam, po nedolžnem. Prišedši iz sodne dvorane je videl za hodniku kip boginje pravičnosti. Sunil ga je krepko z nogo in dejal: „Zakaj pa stojiš tu zunaj, zakaj ne greš rajši v dvorano“. — „Tukaj ti vrnem deset goldinarjev, ki si mi jih lansko leto posodil“. — „Na to sem pa že čisto pozabil“. — „O zakaj mi nisi tega prej povedal!“ — „Najprej mi prepove zdravnik uživati preveč osoljeno, zdaj mi pa sam pošlje tako slavn račun“. — Za mušico je žaba nevarnejša kakor lev.

Slepa.

Povest za mladino.
Poslovenil V. Š—a B—i.

I.

Bledolična deklica, še skoraj otrok, je sedela pri odprtem oknu v sobici četrtega nadstropja nekega velikega poslopja v Monakovem. Svojo plavokodrasto glavico je podložila z roko, katera je ležala na lajnah. Rahla pomladna sapa je pihljala, skoz odprto okno se je nasmihalo sinje nebo in svetli solčni žarki so padali na belo posteljino. Videti je bilo, kakor da hočejo zamisljeno deklico vzdramiti. Naenkrat pade solčni žarek na njeno blede lice, deklica vzdigne glavo. — Ob, kako mrtev pogled iz teh oči! Slepa! O, ljubi čitatelj, iz tvojih oči se smeblja sreča, tvoje oči se svetijo kakor zvezde! Predstavljaš si pa ubogo deklico tam gori v mestni sobici! Ivanka ji je ime, slepa Ivanka. Komaj da je kot majhen otrok veselo začela obračati oči, da bi gledala krasoto narave in jo očudovala, kar jo napade huda bolezen; in ko je ta prenehala, je otrok oslepel in v temi je preživel svoje žalostne dni kot slepa sirota; kajti stariši so ji že zgodaj umrli, prišla je v šolo za slepe in — žalostno — igrala je vsak dan ob cesti ne daleč od nekega spomenika ali pa na bližnjem travniku na lajme. Bilo je to beračenje in med tem ko je Ivanka vrtela menjaje z rokama lajno in so zadoneli veseli komadi, potočila se je marsikatera grenka solza po blelih licih in prevzela je deklico neizmerna žalost.

Sedaj pa sedi Ivanka pri oknu, vzdigne počasi glavo in njene oči se kopljejo v solčnih žarkih. Le poglej, kako ji pordeče lica, kako sklepa roki in kako sladek nasmeh se ji prikraje na usta!

Na kaj li neki misli Ivanka?

Ustnici se ji odprete in pristrčno spregovori slepa deklica:

„Bog je moja luč, Bog je moje blaženstvo, ki sem si ga izvolila!“

Ta krasna pesem! Pred eno uro je še donela spodaj na cesti in lajne so dajale mogočen glas. Ogromna množica ljudi se je valila po cesti. Meščani so namreč kakor vsako leto priredili na travniku blizu spomenika veliko spomladansko veselico. Deklica je stala ob prašni cesti in vrtela lajno; v pločevinast krožnik je padal drobiž. Kajti, kdor je videl to deklico, postalo mu je nekako mehko pri srcu.

Ravno je izigrala Ivanka lepo pesmico, ko zasliši ginjen glas blizu sebe: „Ste že bili pri kakšnem zdravniku, moj ljubi otrok?“

Ivanka obrne zarudel obraz v stran, od koder je prihajal glas in reče matihoma: „Moja slepota je neozdravljiva!“

To še je bilo pred jedmo uro. Tujec je deklico tolažil in ji rekel pri slovesu:

„Ljubi otrok, tukaj vam izročam priporočilo na vrlega zdravnika; mogoče se dá kaj storiti“. Pri tem ji je tujec stisnil v roko pismice. —

Razumeš li sedaj, ljubi čitatelj, srečo, katera se je brala z Ivankinega obraza? O Bog, ko bi se posrečilo! Ko bi Ivanka mogla zopet gledati dobre ljudi, cvetlice, zelenje, krasno sinje nebo, hiteče oblake, daljme gore, šumečo reko — — oh Bog, ni mogoče opisati neizmernega veselja, ki je navdalo Ivankino srce. Ko bi se posrečilo!

Ivanka je dosedaj molčala, tudi pred teto, ki jo je vodila na cesto ter zopet nazaj domu. Bala se je, da bi ji žarek upanja zopet ugasnil; zato je to še mlado upanje skrivala v svojih prsih.

Odpro se pa enkrat duri in teta Marta vstopi naglo v sobo. V roki je držala cekin ter se otroški veselila krasnega blišča rumene kovine. Denar položi Ivanki v roko; slepa deklica ga hitro potipa in reče rahlo: „Cekin!“

„Našla sem ga na krožniku med drugim denarjem“, reče Marta in še dostavi: „Je-li zmoti ali usmiljenost?“

„Usmiljenost, ljuba teta, najbrž je demar od njega. Oh, govoril je tako ljubeznjivo, tako tolažljivo — —“

„O kom pa govoriš, Ivanka?“

„Oh, ko bi vedela! Le poglej, ljuba teta, tudi pismice na izvrstnega zdravnika mi je dal. Prosim, čitaj naslov zdravnika!“

Deklica je zadrževala dih med tem, ko je Marta jecljaje čitala:

„Dr. Karol Theodor,
bavarski vojvoda,

Tegernsee.“

Marta je pomilovalno pogledala na slepo deklico in molčala. Ali sme biti tako neusmiljena in reči deklici, da si je po njenem mnenju dovolil nekdo šalo? Bavarski vojvoda vendar ni zdravnik! Tudi Ivanka molči; pa upanje ni ugasnilo, še bolj je začela misliti na to.

Prijazen glas, ki jo je tolikanj tolažil, vendar ne more varati. Deklica je sedaj vstala in stala s sklenjenima rokama, ugasle oči obrnne proti nebu.

Mislila je:

Bog je moja luč, Bog je moje blaženstvo, ki sem si ga izvolila.

Imam nado, imam srčnost in verujem, da se bo zgodilo:

Bom se videla pravo dobroto,

Potolažena sem in neustrašena,

Kdor se le k Bogu z upanjem obrača,

Ta gotovo zmaga. —

Druzega dne se je peljala slepa deklica s svojo teto v Tegernsee.

II.

Marta se je takoj drugi dan vrnila na svoj dom. Sedaj je imela časa dovolj za premišljevanje. Ni se pa mogla otresti občudenja. Ko ste dospeli s slepo deklico v Tegernsee, se je takoj napolila seveda brez upanja, samo da bi izpolnila Ivanki željo, h gradu, nekdanjemu benediktinskemu samostanu, in vprašala po vojvodi. Imenitno

oblečen služabnik jima reče, naj greste v zdravilišče.

„Ali je vojvoda bolan?“ vpraša Marta. Služabnik se nasmeje.

„Menim kraljevo zdravilišče za slepe. Tam je, ne morete zajti.“

Morali ste čakati v predsobi. Tiho so sedeli tukaj slepci. Nekateri so imeli zavezane oči, drugi so zopet nosili senčila na očeh. Mirno so čakali reveži, dokler da so prišli na vrsto ter smeli vstopiti v zdravnikovo sobo.

Sedaj stopi iz te — spremljana od usmiljene sestre — velika lepa gospa, vojvodinja Marija Jozefa. Polna sočutja obstane, nagovarja bolnike ter jih tolaži. Ko pride do Ivanke, jo vpraša zelo prijazno: „Odkod ste, moja ljuba?“

„Iz Monakovega.“

Vojvodinja se pripogne in zašepeta: „Vi ste igrali na lajno; ni tako, moj otrok?“

Ivanka zardi in pokima.

„Nimate nikakega pismica oddati za vojvodo?“ vpraša gospa dalje.

Ivanka ji poda pismice, katerega naslov nam je že znan.

Vojvodinja prime Ivanko za roko in jo odvede s seboj v sobo. Marta gre za njima. Kakšne oči je delala, ko je videla te različne priprave! Več gospodov, najbrž zdravnik, je stalo poleg nekega velikega gospoda, ki je ravno preiskoval z zrcalom oči nekega dečka. V pretrganih stavkih je izjavil navzočim zdravnikom izid preiskovanja, dostavil še nekaj v latinščini in pozval potem mlade zdravnike, da ponove opazovanje. Sam pa gre vojvodinji naproti in reče prijazno:

„Koga pa mi je privedla moja ljuba pomočnica?“

Vojvodinja mu poda pismice, katero on hitro prečita. Nato začne opazovati Ivanke oči.

„Vojvoda Maks, moj oče, mi je včeraj pisal. Stopite bližje, moj otrok! Hočem videti, ali še se da pomoči“, reče vojvoda in pelje slepo deklico k stolu. Mladi zdravniki se približajo, vojvodinja se vstopi za stol, na katerem je sedela deklica.

„Le mirno, moj otrok!“ šepeta polna dobrote in sočutja; „držite glavo ravno in odprite oči na široko! Preiskovanje bo hitro končano.“

Vojvoda-zdravnik se vsede tako pred deklico, da je bilo njegovo oko v enaki višini z dekletovim. Medtem, ko je vojvodinja z rahlim pritiskom zrklo nekoliko na znotranjo stran potisnila, je preiskoval vojvoda očesno ozadje z izvrstnim očesnim zrcalom, ki je bilo podobno majhnemu daljnogledu. V temni sobi je vladala velika tišina. Žarki od za stolom na strani se nabijajo luči so se odbijali na majhnem jamastem zrcalu in padali skozi zenico v dekličino oko. Vojvoda-zdravnik hitro zagleda očesno ozadje s tankimi žilicami mrežnice in mesto, kjer vstopi vidni živec. Opazoval je tudi znotranjost družega očesa. Z globokim vzdihom je vstal, Ivanka pa nagne glavo in zdihuje. Vojvodinja pogleda zdravnika, kakor bi ga hotela vprašati; iz njegovih oči pa sije tiho veselje.

„Čudem slučaj!“ reče glasno; „prosim, gospodje, prepričajte se.“

Še enkrat položi vojvodinja svojo roko na teme slepe deklice, še enkrat se je vršilo preiskovanje.

Oh, kako močno je utripalo dekličino srce!

Bila je že v strahu, da ji splava upanje po vodi.

Sedaj pa se nagne vojvoda k deklici in jo prime za drobno roko.

„Vstanite, moj otrok!“ reče prijazno. „Bodite srečna! Upam, da se mi posreči, vam z božjo pomočjo vrniti pogled!“

Ivanka sklene roki in joka vesolja. Vojvodo prime za roko ter mu jo poljubi z neizrekljivo hvaležnostjo.

„Nekoliko tednov boste pač morali ostati pri nas“, nadaljuje vojvoda; „jaz pa se že jutri odpeljem kakor vsako pomlad v Meran na Tirolsko. Tam vas želimo na svoji zasebni kliniki ozdraviti.“

„Pojdite, ljuba Ivanka, v svojo sobo“, reče vojvodinja. „Od danes ste pod mojim varstvom.“

Hitro, pa prisrčno se je poslovila Ivanka od svoje tete.

„O Marta“, zašepeta deklica, „tako sem srečna, oh presrečna!“

Marta jo poljubi na čelo in reče ravno tako rahlo: „Ne morem umeti tega; zdi se mi, kakor da bi to bile le sanje.“

Ko pridem v Monakovo, grem k dobremu vojvodi Meksu ter se mu zahvalim; smeš se zanesti na me, Ivanka!“

III.

Ko pride Marta v Monakovo, se zopet poprime svojega dela, bila je perlija.

Iz Merana ni dobila dolgo nobenega glasu.

Nekega dne pa res gre v vojvodsko palačo, da bi se zahvalila visokemu gospodu ter kaj zvedela o Ivanki. Ali vojvoda Maks je odpotoval.

Minulo je več tednov. Nekega dne zrači in smaži Marta Ivankino sobo. Stoji pri oknu in vsa zatopljena v misli zre dol na ulico, kjer igra neki mož na lajno vesele poskočnice.

Naenkrat močno zakriči. V ulico se je obrnila kočija, v kateri ste sedeli usmiljena sestra — in brez dvoma — Ivanka. Kočijaž ni prav vedel, kjer bi obstal. Gledal je na hišne številke:

„Ivanka, sem!“ zakliče Marta. Videla še je, kako je vzdignila deklica glavo in pogledala kvišku; potem pa je tekla dol po stopnicah. V veži ji pride Ivanka naproti.

„Si ti, teta Marta?“ vpraša deklica obotavljaje se. „Nisem si ravno takšnega predstavljala tvojega ljubeznjivega obličja v moji slepoti.“

Ivanka vzdigne roki ter je razprostre. „Seveda sem jaz“, reče Marta in solze jo zalije; „tukaj imaš žuljavo roko, ki te je tolikrat vodila, tu je nagrbučeno čelo, ki si ga tolikrat gladila — —“

„In to je tvoj glas, ti dobra teta“, ji pretrga Ivanka besede in objame zvesto rednico, ki ji je stregla v času njene slepote.

Marta šepeta: „Ali me res vidiš, ljuba Ivanka? Vidiš vse dobro in natančno?“

„Vse, vse! Celo morje svetlobe me obdaja. Oh, kako neizmerna sreča za istega, ki ima zdrave oči in vidi! Kako revna sem bila prej in kako bogata in srečna sem zdaj!“

Nato ste šle gor v Ivankino sobo.

IV.

Kakor dobiva rastlina, ki je klila v temni kleti, najprej barvo, rast in vonj, ko pride na solčno svetlobo, tako se je tudi razcvetela Ivanka pod vplivom svetlobe. Lici ste ji rdeli, žila je začela močneje

utripati, njen pogled je postajal vedno jasnejši in veselejši, veselje je vladalo v njenem srcu.

Sprva in to še v Monakovem, ko je dobila zopet pogled, je bila Ivanka tako boječa in neizkušena, kakor otrok. Morala se še je učiti gledati. Dosti vaje je trebalo, prej ko je dobila zanesljiv pogled. Že v Monakovem pod varstvom blage vojvodinje začete vaje v gledanju so deklico popolnoma spremenile.

Odpri se ji je čisto nov svet. Zdelo se ji je, da je v nebesih. Ko je prišla v Monakovo, je bila vaja oči že skoraj končana. Jasno in veselo je gledala zdaj Ivanka med svet. Da sme tudi v bodočnost zreti z veselim srcem, o tem se je prepričala, ko se je bila predstavila poljudnemu staremu gospodu, nadvojvodi Meksu. Oče vojvode-zdravnika se je neizrečeno veselil nad ozdravljenjem svoje varovanke.

Ko je Ivanko odpuščal, je rekel prijazno:

„Moj sin vam je z božjo pomočjo in milostjo vrnil pogled, moja stvar pa bo, vašo pot v življenju olepšati in vas dovesti do sreče. Od sedaj bom jaz skrbel za vašo odgojo.“

Tako je tudi bilo. Pozneje je dobila Ivanka imenitnega monakovskega meščana za moža; stara Marta pa je ostala pri njej do smrti.

Listnica uredništva.

Velika nedelja: Že bilo v Slovenskem Gospodarju. Oprostite torej. Poročajte večkrat. — Gorica: Morda o priliki.

Zavarovalni potovalec

dobi na Koroškem takoj mesto pri dobro vpeljani zavarovalnici. Plača po dogovoru. Ponudbe našemu listu pod „Zavarovalni potovalec“ štev. 60.

(3—3)

Svoji k svojim!

Slovinci, podpirajte samo obrti in gostilne somišljenikov, nardnjakov! — Ogibajte se trgovin nemškutarjev in naprejbedakov!

Za izdelovanje

diplom

za častne občane

po primerno nizki ceni

se priporoča

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Svoji k svojim!**Svoji k svojim!**

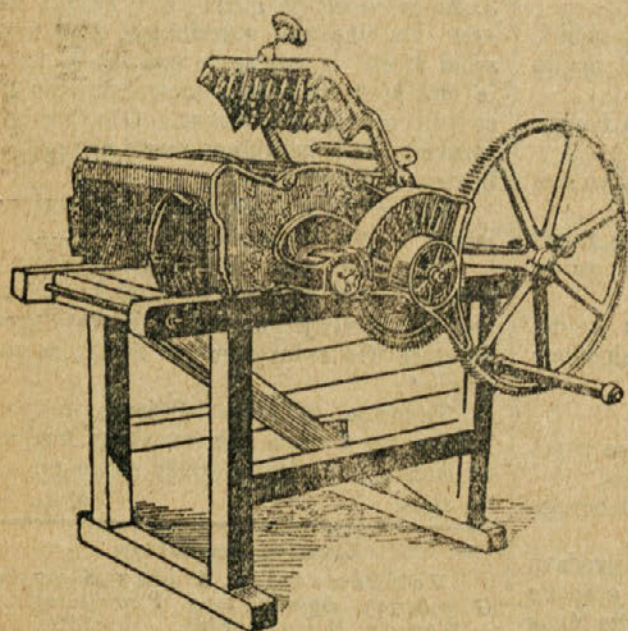
Prva narodna tovarna kmetijskih in poljedelskih strojev

Jožefa Pfeifer-ja v Hočah pri Mariboru.

Mlatilnica (Cerilica).

(Glej zraven stoječo sliko.)

S samo vzdigajočim pokrivalom k varstvu proti nezgodi ako les ali kamen vedno v mlatilnico ne pride. Za gonitbo z roko zadostujeta 1—2 osebi. Za vitelj se kolo prestavi nižje in zadostuje 1 slabjši konj. — Rudeče medeni ležaji imajo prednost.

Cena 130 kron.

Ročna mlatilnica

katera je zaradi njene trpežnosti, vsled izvrstne konstrukcije in zvestega dela skozi leta sem od g. kmetovalcev najbolj vpeljana. To z veseljem spričuje istina, da če v eno občino ena takih mlatilnic pride, se naroči v kratkem času še več ravno takih, ker dokazujejo tudi mnoga pohvalna spričevala. — Boben mlatilnice je mahalni, kateri dostavlja mahalno kolo. Osišče je jekleno in se vrti v rudečih medenih ležajih. Boben se s stranskimi vijaki lahko prestavlja kakor je potrebno. Zobje so štirivoglati, ki izvršujejo čisto mlat. Kolesa so proti nezgodi zelo dobro zakrita. Vse te prednosti zedinjene, omogočijo, da mlatenje lahko izvršujete 1—2 osebi.

Cena 116 kron.

Jamči se eno leto.

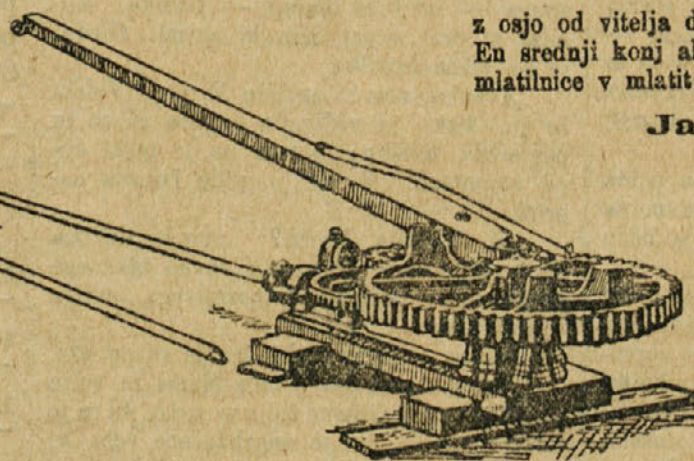
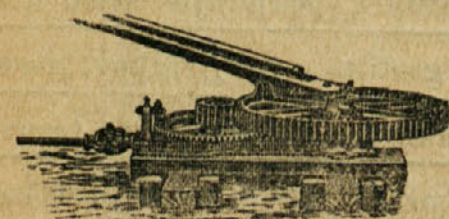
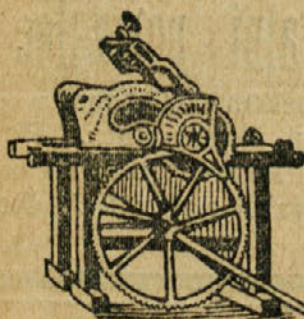
Več kakor 200 spričeval od gospodov: častitih nadžupnikov, župnikov, veleposestnikov in posestnikov potrjujejo te velikanske prednosti mojih strojev.

Vitelj za enega konja v zvezi mlatilnice (cerilice)

z osjo od vitelja do mlatilnice sedem metrov v dolgoti. En srednji konj ali vol zadostuje celi dan za gonitev mlatilnice v mlatitvi.

Jamči se eno leto.

(4)

Ta cela garnitura z navadno mlatilsico

138 glđ. (276 kron),

z mlatilnico (cerilico)

145 glđ. (290 kron).

Močnejši vitelj za dva konja

90 glđ. (180 kron).

Vitelj brez vsega lesa

20 kron ceneje.

Nar. kolek

Sloven. gospodinja rabi samo
slovensko cikorijo

Vžigalice

Pralno milo

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

pridno kupujte!

katero izdeluje in prodaja
Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate
v Ljubljani!

so najboljše in najcenejše!

Založnik
I. Perdan v Ljubljani.

zahtevajte

vedno povsod!